

IL-BELT

VICTORIA

RIVISTA MAHRUGA MILL-PARROCCA TA' SAN ĠORG • GHAWDEX

Settembru – Dicembru 1997

Nru. 98 / 99

Il-Kelma ta' l-Arcipriet

"GHALIEX TWELIDT"

Il-Milied! Ġrajja kbira li ta' kull sena tiġgedded quddiemna. Żmien li nistennew herqana matulek, ja sena! Festa ta' imhabba, li f'terrah il-qalb. Okkażjoni unika li fiha ikoll inhosuna haġa wahda!

Elfejn sena ilu! L-Ewwel Milied! Bethlem.....

Stennewh mijiet u mijiet ta' snin. Sakemm, f'lejja xitwiġa, id-dlam harab biex jaghmel wisa' lid-Dawl. Is-skiert inbidel f'kant ferriehi ta' numru bla għadd ta' Anġli. Ir-ragħajja nofshom rieqda fl-għelieqi madwar, jirtogħdu mhux biss minhabba l-kesha xxoqq il-ghadam, iżda minhabba l-biża' li qabadhom hekk kif semgħu l-aħbar, erhewha lejn l-Għar. U b'qima kbira, fix-xejn tagħhom, niżġu jaduraw lit-Tarbiġa Ġesu' li kienet għadha kif twieldet.

Kos!! Min jaf kieku din il-ġrajja tat-twelid ta' Ġesu' Bambin kellha ssehh illum, fl-1997!! Fejn kienu jpoġġuha l-aħbar dawk li jmessxu l-istazzjonijiet tar-Radju u tat-

Televiżjoni? L-Edituri tal-ġurnali? L-Aġenziji ta' Aħbarijiet? U ġieni hsieb: illum huma moda l-Konferenza Stampa! Tgħid Ġesu' kien jagħmel Konferenza Stampa biex iħabbar il-miġja tiegħu?

U b'dan il-hsieb ierren f'moħhi rqađt!! U hlomt.....

Hlomt li kont ġejt mistieden ma' dawk li jahdmu fil-qasam tax-xandir għal din l-imberka Konferenza Stampa. Konna mhux hażin. Kulhadd armat bin-note-book u l-biro, bil-laptop quddiemna..... Kont ġejt deċiż li ma nistaqsi xejn; xtaqt biss nisma' lil shabi jistaqsi; ridt nixtarr aħjar it-twegġbiet li Ġesu' kien ser jagħti.

U bdew il-mistoqsijiet: Għalix għarwien? Għalix twelid fqir? għalix ġewwa Għar ta' l-annimali? Għalix daqshekk dgħajfet? Għalix bil-lejl? għalix hađt sura ta' bniedem? Għalix twelid ippersegwitat? Għalix din is-sempliċita' kollha? Għalix.....??? Għalix.....??? Għalix.....???

U Ġesu', dejjem bit-bissima fuq xofftejh tkellem u bil-kalma kollha wieġeb kull mistoqsija. Ġbart f'punti dak li qal, u illum, bhala korrispondent ġenwin nixtieq nġhaddikom dak li qal.

"Twelid għarwien, sabiex intom tkunu kapaci tinzgħu minn fuqkom kull ħjiet ta' suppevva!

Twelid fqir, sabiex intom tkunu tistgħu tifmħu li jena hu l-uniku ġid tad-dinja!

Twelid f'għar ta' l-annimali, sabiex intom tkunu tistgħu tqadđu kull ambjent!

ikkompli f'paġna 6

IL-BELT

VICTORIA

RIVISTA TA' KULL KAHREJN

Uffiċċju Editorjali:

CENTRU PARROKKJALI SAN ĠORĠ

Triq il-Karita', Victoria, Għawdex.

Tel / Fax : 55 63 77

MEMBRI ĠODDA FIL-KOMUNITA'
PARROKKJALI

- 06.07.97: FRANCIS JAMES, iben Joseph Camilleri u Antoinette nee' Frendo
 06.07.97: MARIA, bint Christopher Debrincat u Carol nee' Grech
 12.07.97: ANNABELLE, bint Teddy Grima u Sylvana nee' Attard
 13.07.97: ESTHER, bint Joseph Scicluna u Mary Grace nee' Mercieca
 14.07.97: GEORGE, iben John Sultana u Josephine nee' Grech
 15.07.97: DAVID JOHN, iben Joseph Cutajar u Doreen nee' Axiaq
 18.07.97: ANDREW, iben Emanuel Grech u Jenise nee' Xuereb
 25.07.97: MIREILLE, bint George Tabone u Monica nee' Muscat
 27.07.97: CHRISTIAN, iben George Mercieca u Carmen nee' Galea
 02.08.97: FRANCESCA, bint Anthony Sillato u Marija nee' Vella
 10.08.97: MATTHEW, iben Carmel Mifsud u Mary Rose nee' Attard
 30.08.97: JURGEN, iben Jessmond Mercieca u Julie nee' Cassar
 31.08.97: ROSEMARIE, bint John Gambin u Giovanna Gloria nee' Said
 07.09.97: CHERIE', bint George Cauchi u Miriam nee' Farrugia
 12.09.97: MARK, iben Anthony Ellis u Anna nee' Cremona
 27.09.97: JOE ROSS, iben Frankie Portelli u Rita nee' Spiteri
 28.09.97: NICHOLAS, bint Nazzereno Portelli u Jessie nee' Farrugia
 28.09.97: ANGELICA, bint Mario Portelli u Frances nee' xerri
 09.11.97: GEORGE, iben Robert Mallia u Josephine nee' Galea
 09.11.97: RIONA, bint Louis Attard u Rita nee' Vella
 15.11.97: MARLON, iben Martin Gauci u Jeanette nee' Grima
 16.11.97: MATTHEW, iben Charles Galea u Joanne nee' Vella
 17.11.97: JURGEN, iben George Attard u Anna nee' Borg

INGHAQDU FIS-SAGRAMENT
TAŻ-ŻWIEĠ

- 06.07.97: PIERRE CAMILLERI + ANNE BLANCHE CURMI
 11.07.97: NICHOLAS PAUL GALEA + SYLVIA GRIMA
 11.07.97: GEORGE CGREMONA + JANE PORTELLI
 12.07.97: GEORGE CINI + JOSANNE FARRUGIA
 13.07.97: ALFRED GRIMA + MARY ANNE SPITERI
 08.08.97: PAUL TONY CAUCHI + MARIA DOLORES MERECIECA
 30.08.97: MICHAEL BUTTIGIEG + DANIELA LANZON
 14.09.97: MARK MALLIA + MONICA ATTARD
 20.09.97: TEDDY GATT + NATHALIE ELLIS
 26.09.97: JOSEPH BUTTIGIEG + SHARON PORTELLI
 27.09.97: PETER PAUL MERECIECA + MAUREEN BORG
 04.10.97: LAWRENCE FARRUGIA + LORRAINE SPITERI

MARRU JINGHAQDU MA'
KRISTU RXUXTAT

12.07.97: BASKAL ATTARD	16.09.97: SAVIOUR CAMILLERI
15.07.97: KATERINA FARRUGIA	07.10.97: SAVERIA DEBATTISTA
26.08.97: JOHN BAPTIST GRIMA	11.10.97: GEORGE PORTELLI
03.09.97: ANTON XUEREK	22.10.97: GEORGE ZAMMIT

Editorjal. . .

LEJN TMIEM SENA OHRA

Kull meta jkunu qed joqorbu l-ahhar jiem ta' kull sena wiehied bilfors jithassew u jghid bejnu u bejn ruhu: Imma kif jghaddi z-zmien?

Dalwaqt naslu fit-tmiem tas-sena 1997. Din is-sena kienet l-ewwel waħda mit-tlieta li ser iwassluna lejn it-tmiem tas-seklu għoxrin. Il-Knisja taqdet li matul din is-sena nirriflettu u nahsbu fuq Kristu, is-Salvatur u Feddej tagħna. Id-djoċesi tagħna organiżżat il-Hames Missjoni Djoċesana propju bil-ghan li nidhlu fil-fond iktar tat-tagħlim li hallieina Kristu fil-preparazzjoni tagħna għal-Ġublew tas-Sena Elejtn.

Il-Missjoni għet u marret. Is-sena li qieghdin fija waslet fl-ahhar granet tagħha. Huwa ta' min jistaqsi jekk ahna l-insara għamliniex id-dmir tagħna u waqafna f'tit biex nahsbu. Sincerament inhosu li l-hajja li hafna minna qed jgħixu mħux thallihom ċans li jieqfu u jahsbu f'tit fuq dan kollu. Kulhadd meħdi bix-xogħol tiegħu. Kulhadd impenjat minn fil-għodu sa bil-lejl. Nisa tad-dar jahdmu. Kulhadd għaddej f'hajja mghaġġla li ma konniex noholmuha f'tit tas-snin ilu. Nistgħu nibqgħu serjin hekk u ninsaw l-iskop veru ta' hajjatna fuq din l-art?

Il-hsieb li għaddejt sena ohra u forsi bqajna lura milli naraw u niżnu l-veru skop tal-hajja tagħna għandu jnissel fina mpenn biex nieqfu f'tit. Ma nistgħu nibqgħu serjin hekk! Il-Knisja toffrila mit ċans biex nieqfu u nahsbu. Pajjiżna, għall-grazzja t'Alla, mhux nieqes mill-opportunitajiet spiritwali. Imma kemm qed naghmlu użu minnhom? U jekk qed naghmlu użu minnhom kif qed isir dan l-użu? Qed tkun partecipazzjoni attiva jew sempliċi mmoru għax hekk drajna? Qed niehdu sehem b'impenn serju jef biex nimlew il-knejjes u s-swali parrokkjali?

Dawn il-mistoqsijiet u oħrajn iwassluk biex tahseb serjament dwar kemm għandna nsara li verament qed jgħixu hajjithom sew. Min jaf kemm hawn li mank biss indunaw li din is-sena, li waslet fi trufha, kienet dedikata biex nistudjaw fil-fond il-persuna ta' Kristu.

X'ser jiswa għalina li nireklamaw l-1998 bhala s-sena ta' l-Ispirtu s-Santu jekk hafna minna jibqgħu ndiferenti? X'ser jiswa għalina l-messaġġ tal-Knisja biex nahsbu fuq l-Ispirtu li jmexxi kollux?

Fi tmiem is-sena 1997 sewwa li nieqfu u nahsbu serjament u nistaqsu ilna nfusna jekk ahniex insara tassew jef le. Din l-għażla li rridu naghmlu. Jekk ngħidu li ahna nsara tassew, irridu ruħ dejjem u kullimkien li verament hekk ahna.

J'Alla fi-1998 hafna jindunaw b'dan u jibdwu jgħixu ta' nsara veri.

Nixtiequ Milied hieni u sena mimlija ġid spiritwali lill-qarrejja kollha.

Nifirhulhom...

L-E.T. Mons. Nikol Ġ. Cauchi, Isqof t'Ghawdex u Dekan tal-Kapittlu tal-Kollegġjata ta' San Ġorġ għoġbu jlnnomina bhala Kanonici Onorarji Ili Dun Ġorġ Grima, Ili Dun Ġwann Bosco Cremona u Ili Dun Karm Curmi. Nifirhulhom u nixtequlhom Ad multos Annos!

Arċidjoċesi ta' Mariana, filmkien ma' l-Arcisqof Mons. Luciano Mendes de Almeida, fil-25 ta' Jannar 1993 għażiż bhala Kanoniku Onorarju tal-Katedral, bhala turija ta' rispett għall-hidma tiegħu favur it-tfal foqra u għall-hidma tiegħu mas-Seminarju tad-Djoċesi ta' Mariana.

DUN ĠORĠ GRIMA

Twieled ir-Rabat Għawdex fit-3 ta' Dicembru 1950 minn Ġużeppi u Manuela nee' Said. Ordnat sacerdot fit-18 ta' Ġunju 1977 mill-E.T. Mons Nikol Ġ. Cauchi. Fil-21 ta' Settembru 1977 telaq lejn il-Brażil bhala missjunarju. Hemm waqfaq diversi istituti għat-tfal foqra. Fi-1984 sar l-ewwel Kapillan tal-parroċċa ta' l-Ispirtu s-Santu ġewwa Barbacena fil-istat ta' Minas Gerais. Waqfaq il-Moviment Missunariju "Gesù" fil-Proximu" biex imantni eluf ta' tfal tal-triq ġewwa l-Brażil. Il-Kapittlu tal-Katedral ta' l-Arcidjoċesi ta' Mariana, filmkien ma' l-Arcisqof Mons. Luciano Mendes de Almeida, fil-25 ta' Jannar 1993 għażiż bhala Kanoniku Onorarju tal-Katedral, bhala turija ta' rispett għall-hidma tiegħu favur it-tfal foqra u għall-hidma tiegħu mas-Seminarju tad-Djoċesi ta' Mariana.

DUN ĠWANN BOSCO CREMONA

Twieled fis-16 ta' Novembru 1952 fil-Fontana minn Ġużeppi u Agata nee' Cassar. Fi-14 ta' Lulju 1978 huwa ġie ordnat sacerdot mill-Em. Tiegħu l-Kardinal Ermenegildo Florit ta' Firenze, fil-Bażilika u Kollegġjata ta' San Ġorġ. Għal xi żmien huwa wettaq hidma pastorali fil-Parroċċa tal-Madonna tal-Bon Kusill ġewwa Ruma. Bejn Jannar 1979 u Settembru 1983 huwa wettaq h'dma pastorali bhala Vigarju Parrokjali fil-Parroċċa tal-Qalb ta' Gesù" fil-Fontana. F'dan l-istess żmien kien ukoll Direttur

Djoċesan tal-Għaqda ta' l-Abbatini, kariga li zamm sal-1985. Bejn l-1983 u l-1994 huwa wettaq hidma pastorali fil-Parroċċa tal-Qalb ta' Gesù" ġewwa Għilbilta'. Fi-1 ta' Awissu 1984 ġie mahtur Rettur tal-Knisja tal-Madonna tal-Karmnu fix-Xlendi, kariga li għadu jzomm salim. Bhalissa qed jadi wkoll id-dmirijiet ta' uffiċjal tal-Kurja ta' l-Isqof t'Għawdex fis-Sezzjoni tal-Propjeta'.

DUN KARM CURMI

Twieled fid-19 ta' Marzu 1957 minn John Mary Curmi u Margaret nee' Vella fil-Munxar Għawdex. Huwa ġie ordnat sacerdot fit-31 ta' Mejju 1984 mill-Q.T. Il-Papa Gwanni Pawlu II fil-Bażilika ta' San Pietru ġewwa Ruma. Sentejn wara l-ordinazzjoni beda l-hidma tiegħu fil-Kurja ta' l-Isqof fis-Sezzjoni Amministrattiva. Fis-sena 1989 sar Assistent Segretarju Amministrattiva tal-Kurja. Bejn l-1992 u l-1995 kien Direttur Djoċesan tal-Piccolo Clero t'Għawdex. F'Marzu tal-1995 ġie mahtur Direttur ta' L-

A.P.S. Bank Ltd. Fis-sena 1996 ġie mahtur minn Mons Isqof Segretarju Amministrattiv tal-Kurja fejn għadu salim. Dun Karm huwa wkoll Direttur Spiritwali fil-Legion of Mary u Assistent Ekkleżjastiku ta' l-Azzjoni Kattolika fil-Parroċċa tal-Munxar.

Donazzjonijiet b'Risq ir-Rivista:

Ġina Hill: Kanada	Can.\$ 10
N.N.	Lm2
Georgia Formosa:	Lm10
Emanuel Abela: Kanada:	Lm30
Joseph Pace: Hamrun:	Lm10
Tony & Carmen Grech: USA.:	\$20
John Borg: Kanada	Can.\$ 20
Emilia Saliba: Awtstralja:	Aus.\$ 10
Fr. Joseph Grech: USA:	Lm10

Kittie Xerri:	Lm2
Not. J. Lia:	Lm2
Raymond Saliba:	Lm2
Rose Azzopardi: Kanada:	Lm5
Joe Formosa: USA:	Lm5
Grech Tony, USA	\$20
Grech Joe, USA	\$20
Carmel & Stella Galea: USA	Lm10
N.N.	Lm10
N.N.	Lm4
Marija Zammit: Awstralja	Lm2

Milied 1997

Ommi ma kif jgħaddi ż-żmien.
Reġa' magħna l-Milied;
Din hi festa li bla dubju
Lill-għedewwa tagħmel hbieb.

Gesù' twieled fqajjar f'Bethlem
Biex imħabbtu dlonk Jurina
Għad li ahna bosta drabi
Nonqsu lejn dil-Qalb hanina.

Il-Milied jġi biex jgħaqqad
Lill-ġnus kollha ma' xulxin
bla ma jħares lejn ir-raġi
Il-kulur, klassi jew Din.

Jekk nixrfu lejn il-grotta
Nilmu r-ragħajja għarkubtejhom;
Xi żmie wara ġew il-Maġi;
X'għaġeb kbir dawn raw b'għajnejhom!

Dit-tarbija fi tfit hrieqi
Tagħha tridna qrib kull hin
Ahna lkoll ulied il-merħa
Illi jirgħa r-Ragħaj divin.

F'din il-merħa qis li tibqghu
U tohorġu minnha qatt
Għax Gesù' fil-Għar ta' Bethlem
Ġie biex jifdi lil kulhadd.

Dal-Milied O Gesù' Ċkejken
Ejja twieled ġewwa f'ja
U xi tfit mill-ferh tal-Genna
Ġewwa qlubna fis-aġhnta.

Kav. Joe M. Attard
Victoria - 1997

It-8 ta'
Dicembru -
It-Tnisil
bla tebgħa
tal-Verġni
Mqaddsa
Marija -

Il-Kuncizzjoni - Jum għażiż li
kull Nisrani għandu jgħożż.
Titlifix il-Quddiesa u Tqarblina.

"Nifrah fuq li nifrah bil-Mulej,
taqbeż bil-ferh ruħi b'Alla tiegħi;
għax hu libbinsi bi lbies is-salvazzjoni,
bil-mantar tal-ġustizzja għattieni,
bhala għarusu tlellex bil-gawhar tagħha.

Is. 61, 10

Papà, Mamà, Halluni Nohlom

ta' Bruno Ferrero

"F'dik l-eta' hlornt holma li baqghet profondament imwahhla f'mohni ghal hajti kollha...". Il-hajja tiegħu għet deċiża minn holma: din hija frasi li tirreputa ruhha ta' spiss meta wiehed jitkellem dwar Don Bosco. Fil-mument ta' dubju, ta' diffulta f'w inkella lejlet xi deċiżjoni importanti, Don Bosco kien "johlom". Il-holm tiegħu kien messaggi; Jiġu minn fejn jiġu, kien qishom xi haġa straordinarja, profetika, xi haġa li tfrarġ.

Don Bosco ma kienx iżomn il-holm għalih, anzi kien iġhaddihom lil haddiehor. Il-hwejġet l-iktar importanti ta' hajtu kien għaddihom lill-oħrajn permezz ta' rakkont ta' xi holm li kien iġhadd minnha. Għall-kuntrarju, iċ-ċivilta' li fiha qeghdin ngħixu illum hija ċivilta' li toqtol il-holm, speċjalment dawk tat-tfal ċekjknin. Fil-qasam edukattiv dan iċ-ċaħhad lit-tfal minn haġa li hija tassaw meħtieġa sabiex jikbru sewwa.

Il-tfal għandhom bżonn ta' "hin" sabiex jikbru, u f'dan il-hin il-holm, is-sentimenti, l-emozionijiet u l-fantazija jridu jiġu kultivati bl-għajruna tal-ġenituri u ta' l-edukaturi.

Hall npoġġi quddiemek xi ftit konsiderazzjonijiet dwar dan:

■ **Il-tfal huma adulti f'minjatura.** Illum qed jiġu mitfugha fuqhom bil-għaġġa kollha hafna problemi, li ma humiex lesti li jgħorruhom fuqhom. It-TV u r-reklam, filwaqt li jużaw mill-aħjar li jistgħu l-komunikazzjoni li tattira, qed jimbuttaw lil dawn it-tfal sabiex iġibu ruhhom ta' adulti. Iżda anke l-ġenituri qed iġgħaġġu jdaħhlu lill-uliedhom f'società dominata mill-mit ta' l-effiċjenza akkost ta' kollox, fejn l-unika haġa li tghodd huwa r-riżultat. Ma jimpurtax "kil". L-importanti li "timezz". Inkella hemm ir-riskju li ssib ruhek il-barra mill-mekkanizmu. Hekk kif jidhol fi-skola, it-tfal ser isib ma' wiċċ il-kriterji ta' valutazzjoni, għazja, u eskuzjoni. Dan huwa impatt iebs speċjalment għal min ikun sempliċement qed jikber. Ma għandniex għalfejn nistagħbu jekk f'wiehed mill-aħjar survey li sar fost tfal li jattendu l-iskolli sekondarji harġet l-istampa li l-maġġoranza assoluta ta' dawn it-tfal huma stressati, depressi u mhux miftuha.

■ **Iż-żghar m'humliex kaxxa magħluqa li jeħtieġ li tiġi miftuha.** It-tfal illum jidhru li huma kaxxi magħluqa

sewwa. Kaxxaforti li tiġbor għewja fiha potenzjalità u originalità mhux espressi. Il-verb "teħdu" ġej mill-verb latin li jfisser "toħroġ 'il barra". Il-veri edukaturi huma dawk li jħallu lit-tfal jakkwistaw l-abilita' u jżviluppaw il-kwalitajiet tagħhom. Mhux dejjem dawn il-kwalitajiet jikkorrispondu max-xewqat tal-kbar, li jippreferixu dawk li huma strettament funzjonali għall-hajja Prattika. Iżda it-tfal jeħtieġu spazju hieles biex ijejjbu u jippruvaw il-proġetti proprji tagħhom. Dawk it-tfal li jippruvaw jaqgħu dejjem x-xewqat tal-ġenituri tagħhom, f'xi hin jew iehor ser ikollhom l-habbtu wiċċhom ma' waqiet ta' kriżi. Minhabba f'hekk hafna minnhom jibzzeru mill-mument ta' l-għazja tal-ġejjieni tagħhom, jew inkella ma jkunux żguri fuq dak li jixtiequ verament jagħmlu meta "jikbru".

■ **L-intelliġenza u l-efettività** Jridu jikbru flimkien. l-ġenituri jridu jgħinu lill-uliedhom jkabbru fihom dik li tissejjaħ *Intelliġenza emottiva*. Li jkollik Intelliġenza skolastika tajba ma jfissirx li tkun akkwistajt l-intelliġenza tal-hajja, lanqas l-affarijiet meħtieġa biex taffrontaha. It-tfal jeħtieġu jiskopru id-dinja tal-emozionijiet u tas-sentimenti. Huma l-ġenituri attenti li jistgħu jagħtuhom il-gost u l-pjaċir li jingħallmu, it-trankwilità, il-fiduċja fihom infuqhom u fil-hajja kif ukoll il-kontroll tagħhom stess. Għal dan kollu huma meħtieġa poeziji u holm u f'qasam aktar wiesa spazju dejjem ikbar ta' sensazzjoni u ta' sentimenti. Is-sensibiltà mhix xi accessorju inutili.

■ **Niskopru palestri (gymnasjum) għall-ispiritu.** Il-palestri sportivi (gymnasja) huma mill-aktar frekwentati, għaliex il-hajja moderna tkisser il-ġisem. Għaliex bl-istess mod, ma ninkwetawx dwar ir-ruh, li ssufri ferm aktar? Jeħtieġ li jiġu mahsuba spazji veri ta' "ri-animazzjoni", speċjalment għat-tfal u għaž-żgħažgħ. Don Bosco hekk holomhom l-oratorji tiegħu. Postijiet fejn l-azzjonijiet jithalltu f'armonija mill-aqwa mas-sentimenti u ma' l-ispiritwalità. Kemm qed jagħmlu l-ġenituri sabiex jżviluppaw il-hajja interjuri ta' uliedhom?

■ **Hu meħtieġ kuntatt mġedded mar-realtà.** It-tfal ċekjknin għandhom filtru li qed ittelifhom milli jkollhom kuntatt normali mar-realtà. It-TV hija speċi ta' "arma li toqtol lit-tfal": toħloq realtà parallela li tista' tibdel il-kuxjenza u li

ma thallix lit-tfal iż-żghar jiskopru il-potenzjalità tagħhom. "Għaliex innannu għandu hajja wahda, mentri l-eroj tal-VideoGames għandhom iktar minn għaxra.?" staqsa wiehed tifel expert fil-VideoGames waqt li kien qiegħed jattendi l-funeral ta' nannuh. Il-htieġa ta' holm u ta' fantasija qed tiġi maqtugħa minn magni, b'mod l-iktar artifiċjali. Anke in-nuqqas ta' għida dejjem ikbar lejn il-qari u lejn il-kitba jnaqqsu l-ispażji lill-awtonomija. Inholoq analfebbitizmu għid: dak tal-kapaċità li timmeravija ruhek, li tirrifletti u li tikkontempla. Nahseb li jkun xieraq li wiehed jiftakar fil-motto ta' Einstein: "Il-bniedem li tiqiegħ il-kapaċità li jimmoravilla ruhu huwa bniedem mejjiet".

■ **Nagħtu lit-tfal mezzu u spazju b'leż jżviluppaw l-immaġinazzjoni**

L-immaġinazzjoni tippermetti lill-bniedem jigbor għewja fil enerġiji, filwaqt li jżen l-oqsma varji li jiftaċkaw quddiemu. Hu proprju minhabba l-immaġinazzjoni u l-kreattività tiżviluppa, u minhabba f'hekk, jżviluppaw ukoll dawk il-fakoltajiet ta' adattament u tiġdid li illum huma ferm aktar meħtieġa minn epoki oħra. Il-mezzu l-iktar sempliċi għad-dispożizzjoni tal-ġenituri huma il-logħob, ir-rakkont, il-*bricolage*, il-qari. Il-logħob mhux xi kompensazzjoni, iżda neċessita' imperattiva. Ir-rakkont jippermetti li jiġu meġħuba d-dwejjaq u l-biża'. Permezz tal-mekkanizmu ta' l-identifikazzjoni jiġi mħaffel l-għarfin tal-valuri fundamentali. Il-gost li wiehed iħoss li jweltaq b'idejx xi haġa huwa attivita' formattiva unika. Idejn attivi jehilsu lill-ispiritu.

■ **Ngħinu dawn l-ispażji flimkien ma' wiledna**

Wiehed mill-akbar rigali li l-ġenituri jistgħu qatt jagħtu lill-uliedhom huwa ir-rigal tal-hin. Noqgħodu magħhom, naħdmu magħhom, niffantastikaw magħhom: dan kollu kapaċi jibdel affarijiet żghar li ma jiswew xejn f'mument li qatt ma jintesew. Ir-relazzjoni ġenituri-ulied għandha bżonn ta' "hin komuni".

■ **Niftakru dejjem fid-dinja ta' l-ispiritu.**

Id-dinja ta' illum thoss b'għafsa ta' qalb in-nuqqas ta' spiritwalità. Kulhadd, imma l-iktar iż-żgħažgħ, jħossu l-htieġa ta' din l-unika meħtieġa kontra l-intossikazzjoni ta' materjalizmu li jbeżża. ●

L-EZISTENZA TAL-PURGATORJU SKOND IL-KOTBA MQADDSA

mill-Kan. Dun Nikol Vella Apap

Hija verita' tal-Fidi li l-erwieh tal-gusti, li jkollhom dnuviet venjali jew pleni temporali waqt il-mewt, ruhhom tmur fil-Purgatorju. Dan huwa post (biex insejnhulu hekk) u stat temporanju biex l-erwieh jiġu ppurifikati.

Mal-mixja tas-sekli ma naqsux l-insara u oħrajn, li fir-realta' ċaħdu l-Purgatorju. għall-izbalji ta' dawn l-eretiċi titkellem id-Duttrina (tagħlim) tal-Knisja Kattolika fuq il-provi tat-Tradizzjoni. hawn insibu s-sena tajjeb u l-pjeta' ta' l-insara, ix-xhieda ta' Missirijiet il-Knisja, it-teoloġi li jargumentaw favur id-Domma tal-Purgatorju. Dawn ma jagħmlux hief juru prattikament il-htieġa li jsibu ruhhom l-erwieh li mietu, li għandhom jidhru kollha boġod, u jkunu denji biex jidhru fis-saltna tad-dawl u tas-sliem.

Fil-Bibbia naqraw (2 MK.38-46) Li Guda l-Makkabew rebah lil Georgia bl-eżerċitu tiegħu u wasal fil-Belt ta' Odallam. Minn hemm bagħat soldati biex jiġbru l-iġsma mejtin biex ipogġihom fl-oqbra hdejn il-ġenituri tagħhom u missirijethom. Taht il-hwejjeġ ta' kull mejjet sabu oġgetti sagni lil idoli ta' Jamnia, haġa li għall-Gudej hija interdetta mil-Liġi. Minhabba f'hekk kienu jemmu li kienu mejtin u li kellhom bżonn li jiġu maħfura għad-delitt li wettqu.

Kollha bdew jitolbu, waqt li Guda beda jgħid lil-folla biex jinżammu mingħajr htija mewt raw b'għajnejhom stess x'gara lil dawk is-

soldati htija tad-dnubiethom. Hekk li għamel gabra minn fost is-soldati u bagħad Ġerusalem biex isir Sagrifċċju għall-maħfura tad-dnubiet. Din kienet ċertament azzjoni l-aktar nobbli għaliex ispirata mill-hsieb li l-mejtin jerrgħu jqumu u jsibu ruhhom f'post ta' hena. Infatti jekk ma nittamawx fil-qawmien mill-irmwiet ma kien jiswa xejn li titlo għall-mejtin. Fuq kollox Guda haseb fil-premjtu ta' dawk li jmutu fil-pjeta' Hija haġa qaddisa li taħseb fil-mejtin. għalhekk huwa għamel sagrifċċju ta' hnienna mal-mejtin biex jinhaslu minn dnubiethom.

Il-konsegwenza ta' din il-grajja hija ċara: is-soldati li miet fid-nub, mela, ma marrux is-sema, imma f'post fejn setghu johorġu u wara, kollhom nodfa, jitilgħu s-sema.

Lanqas ma marru fl-infern, fejn tmur għal dejjem, mingħajr tama li xi darba toħroġ. Dawn is-soldati marru l-Purgatorju f'post bejn is-Sema u l-Infern fejn hallsu għal hażen li kienu għamlu.

Fil-Vanġelu ta' San Mark (2.29) "Min jidgħu bl-Ispirtu s-santu ma jkollu qatt maħfra: jibqa' hati għal dejjem". Din hija affermazzjoni ta' Gesu'. B'dan il-kliem ta' Gesu' ta' min jifhem ċar li hemm dnuviet li jistgħu jiġu maħfura f'din id-dinja kif ukoll fl-oħra. Imma žgur li mhux fl-Infern fejn ma hemmx maħfra tad-dnubiet, lanqas fis-sema fejn ir-ruħ tidhol kollha nadifa. Imma l-Purgatorju huwa proprjament il-post fejn jiġu mnaħdha l-erwieh wara l-mewt.

Hemm ukoll silta oħra fil-Vanġelu ta' San Matthew (5, 26) fejn Gesu', permezz ta' tixbiha, jgħid li min ma jharis il-kmandament tal-imhabba tal-prossimu, jiġi kkastigat mill-Imħallef Divin: "Mur l-ewwel irranġa ma' huk..... waqt li tkun għadek fit-triq, li ma jmurx jagħtik f'idejn l-imħallef, u l-imħallef jagħtik f'idejn il-għassies u hekk issib ruhek fil-habs. Tassew ingħidlek, li minn hemm žew ma toħroġx qabel ma tkun hallast sa' l-aħhar tliet habbiet".

Mela, il-Purgatorju huwa l-imkien (post) temporanju fejn l-erwieh jiġu ppurifikati minn kull htija tad-dnub qabel ma jmorru fis-Sema għal dejjem. Huwa Alla li għamel iż-żmien tat-tisfija ta' l-erwieh. mela huwa dmir tagħna li nitolbu lil Alla biex iħaffez iż-żmien ta' l-erwieh fil-Purgatorju.

Referenzi:

Padre Davide Falconi, *Agostiniano*:
I Nostri Defunti. pp. 23,2,25,26.

IL-BRADELLA TA' SAN ĠORĠ

Din is-sena ntemm ix-xogħol kollu tal-bronż fuq il-bradella li fuqha titpogġa l-istatwa ta' San Ġorġ fil-Bażilika tagħna matul il-jiem tal-festa. Il-bradella hija xogħol fl-injam ta' Ġorġ Gauci u ġiet imżejjina b'erba' medaljuni u tmien statwi konnessi ma' San Ġorġ. Id-disinn u l-mudelli huma ta' l-iskultur il-Kav. Alfred Camilleri Cauchi, fil-waqt li id-disinjati tad-dekorazzjonijiet l-oħra huma tas-Sur Ġuże' Galea mir-Rabat Malta. Ix-xogħol kollu tal-bronż sar mil-bronżier Joseph Chetcuti ta' Pembroke, mgħejjun minn Anthony Xuereb. Din il-bradella għandha bħala benefattur ewlieni l-mibki Salvu Galea tal-Għajna, kif ukoll ta' persuni oħra u saret bit-tħabir ta' Mons. Anton Grech Vella.

Brass & Voices

Kunċert Impresjonanti mill-Chorus Urbanus u t-Thoresby Colliery Brass Band

Nhar il-Gimgha, 11 ta' Lulju 1997 u l-Madd 13 ta' Lulju, il-Chorus Urbanus għal darb'ohra reġa ta' certifikat mill-aqwa tal-kapaċitajiet korali tiegħu quddiem pubbliku numeruż li honoq il-Bażilika ta' San Ġorġ, Victoria u s-St. Paul's Anglican Pro-Cathedral fil-Belt Valletta. F'dawn il-kunċerti, flimkien mal-Chorus Urbanus hadet sehem ukoll il-Thoresby Colliery Brass Band taht id-direzzjoni ta' Jon Halla u b'hekk ireciprokati l-mawra tal-Kor fl-Ingilterra s-sena l-oħra. Dan il-Kunċert f'Għawdex ġie mtelgħa bil-kollaborazzjoni tal-Kunsill tal-Kultura għal gwadex taht il-patroċinj tas-Sur Joseph Sacco, fl-assenza tas-Segretarju Parlamentari għal Għawdex, Dr. Anton Refalo.

Il-Chorus Urbanus taht il-tmexxija ta' John Galea tana diversi siltiet mir-reperitorju vast u varjat li għandu, kif ukoll 'Psalmus CL', kompozizzjoni ta' l-istess surmast direttur, 'Georgius Natus Est' ta' Joseph Vella u l-kor 'Norma Vieni' mill-Opra 'Norma' ta' V. Bellini bħala 'joint items' mat-Thoresby Colliery Brass Band. Il-Banda dewwqitna t-timbru impresjonanti tagħha b'siltiet ta' l-aqwa kompożituri fosthom Shostakovich u Wagner. Is-solisti tal-Banda Ingliża, li hija waħda mill-aqwa banded fil-Midlands u li rebbet kemm il-darba in-National Championship, kienu Neil Day (Cornet), Terry Wells u Simon Willis (Euphinium) li ikoll saħhruna bil-hewwa tagħhom. Mario Galea, il-klarinetta solista tal-Banda La Stella u membru li-istess kor, esegwixxi b'perfekzjoni r-'Rondo' mill-kunċert għall-klarinetta ta' W.A. Mozart flimkien mal-banda Ingliża taht id-direzzjoni ta' John Galea. Is-solisti lirici Yvonne Galea (Sopran), Joseph Aquilina (Tenor) u Noel Galea (Bass) ikoll harġa bi-unuri fil-partijiet assenjata lillhom. Wieħda ma jistax ma jsemmix l-intonazzjoni mpekkabbli tal-forza korali flimkien ma' dik tas-solisti u l-kumpless bandistiku. Kien hemm affjaturament li għaqgħeb lil kulhadd, b'bilabċ mill-aqwa u kulurit espressiv mis-sezzjonijiet kollha. Bla tlaqliq ngħidu li rari sajnna hoxx hekk omoġenju, bilanċjat u dinamik għall-ahħar!

Dan il-kunċert b'xi židiet ohra korali reġa' nstema' f'St. Paul's Anglican Pro Cathedral nhar il-Madd 13 ta' Lulju. dan il-kunċert ġie mtelgħa bil-kollaborazzjoni tal-Anglican Chaplaincy for Malta and Gozo, il-British Council u l-British High Commission. Wara li ġie esegwit il-Psalms CL tas-Surmast Galea, liema xogħol intlaqa' bi' 'standing ovation', wasal il-mument fejn il-Chorus Urbanus reġa għamel breakthrough ewlieni lehor fil-kamp korali lokali. Fil-presenza tad-dirigenti tat-Thoresby Colliery Band, il-President tal-Kor, il-Perit Edward Scerri pprezenta l-ewwel CD tal-Chorus urbanus, bi-lsem "Brass & Voices" lill-Onor. Evarist Bartolo, Ministru ta' l-Edukazzjoni u Kultura Nazzjonali. Il-British High Commissioner E.T. Graham Archer ġie pprezentat b'CD ohra mis-Sur George Borg, Segretarju tal-Kor. F'dan is-CD, il-biċċa l-kbira tas-siltiet huma esegwiti mill-Chorus Urbanus. Fost l-oħrajn hemm xogħolijiet ta' Bruckner, Arcadelt, Malotte, Mozart, Ghedini, Joseph Vella, Sunny Galea u ta' Mro Galea nnifsu. Il-Thoresby Colliery Band tiftaħ dan is-CD bil-fanfara 'Urbanus' ta' Geoff Hawley li kienet ġiet l-kommissjonata lillu mill-istess banda meta l-Chorus Urbanus kien żar l-Ingilterra s-sena l-oħra.

Servizzi ohra li taw il-Thoresby Colliery Brass Band kienu żewġ 'marching parades', waħda f'Marsalforn is-Sibt 12 ta' Lulju u l-oħra matul it-toroq tal-Belt Victoria nhar il-Tnejn 14 ta' Lulju. waqt l-ikla Tradizzjonali li ssir fl-ewwel ġurnata tal-gimgha tal-festa ta' san Ġorġ, il-banda daqqet b'hekk mużikali fuq il-plaċier fosthom il-marc famuż - The Banner of St. George. Din il-gimgha žgur is ser tibqa' f'moħh kull min kien preżenti, speċjalment f'moħh il-koristi u l-bandisti li kkontribwew bis-shih biex il-festi ta' San Ġorġ 1997 jifitħu fuq nota straordinarja. ■

jaqbad mill-paġna ta' quddiem

Il-Kelma ta' L-Arcipriet

Twelidt dghajjef, sabieħ hadd minnkom ma jibza minni!

Twelidt għall-imhabba, sabieħ intom ma tindubjaw qatt l-imhabba tiegħi għalikom!

Twelidt bil-lejl, sabieħ titendu li jiena kapaċi ndawwal kull realta' li hawn fuq il-wiċċ ta' l-art!

Twelidt persuna, sabieħ hadd minnkom ma jisti jkun hu stess!

Twelidt bħala bniedem, sabieħ kull wieħed u waħda minnkom isir "alla"!

Twelidt ippersewitat, sabieħ anke intom, fuq l-eżempju tiegħi, tiġħallmu tilqgħu d-diffikultajiet kollha li jiffaċċaw quddiemkom!

Twelidt fis-simpliċità, sabieħ anke intom il-bnedmin tad-dinja, tiegħu milli tkomplu tikkomplikaw l-ambjenti ta' madwarkom.

Twelidt fil-hajja, sabieħ inwassal lill-bnedmin kollha fid-Dar tal-Missier!

B'dawn l-istess hsebijiet nixtieq inwassal lilkom ikoll l-isbaħ xewqat għall-Milied Qaddis. J'Alla t-Tarbija ta' Bethlehem timla' li biss qalbkom bil-veru ferh li hi biss kapaċi tagħti.

Wara s-suċċess il-l-opra MACBETH ta' Giuseppe Verdi kisbet fi tmien l-istaġun li għadda fit-TEATRU ASTRRA, Prof. Joseph Vella, li dderieġa l-opra, adatta arrangament mużikali ta' selection minn din l-opra għall-banda. Din is-selection indaqqet l-ewwel darba mill-Banda Cittadina LA STELLA, taht id-direzzjoni ta' Prof. Vella nnifsu, waqt Programm Mużikali li sar fit-Teatru Astra nhar il-Madd 23 ta' Novembru. Qabel ma l-Banda esegwit din is-selection, Prof. Vella irrigala l-ispartit li-Soc. Fil. La Stella sabieħ tinżamm fi-Arkiwju Mużikali tal-Banda. Il-prenzazzjoni saret lill-President tas-Socjeta', Dr. Joseph Ellis (ritratt), li f'kalmetn ġ għamel irringrazzja mill-qalb lill-Prof. Vella mhux biss għal dan il-ġest tant sabih imma anke għall-impenn u d-dedikazzjoni li huwa kontinwament juri bħala Direttur Mużikali ta' din il-banda ewlenija f'Għawdex.

Praga u Vienna dan l-ahhar inghaqdu mal-lista twila ta' bliet barranin li tul dan l-ahhar nofs seklu taw identita' g'dida u mill-iktar pretiġġuza lis-Socjeta' Filarmonika La Stella. Fiz-żewġ kapitali, glorja ta' l-Ewropa Ċentrali, il-Banda "La Stella" żammet haġja l-tradizzjoni taghha bhala ambaxxatriċi mużikali dehjna ta' pajjizna.

IL-BANDA CITTADINA LA STELLA FI PRAGA U VIENNA

Fi-ewwel ġimgħa ta' Settembru 1997 il-Banda Cittadina "La Stella" għamlet żjara fi Praga u fi Vienna bhala l-mistiedna ta' l-Or. fea. A.S., l-Assoċjazzjoni tar-Repubblika Ċeka responsabbli mill-organizzazzjoni ta' spetakli, festivals u kuncerti. Iż-żjara saret bhala parti miċ-ċelebrazzjonijiet li s-Socjeta' Filarmonika La Stella qed tagħmel biex tfakkar għeluq il-50 Sena mill-ewwel mawra tal-Banda barra minn Malta. Il-Banda "La Stella" kienet l-ewwel fost il-baned Għawdxin li halliet xtut artna biex toħroġ iddoq f'art barranija.

Fi Vienna l-Banda kienet mistiedna ddoqqu fil-ġonna faċcata tal-Palazz Schonbrunn - nhar l-Erbgħa 5 ta' Settembru. Fil-preżenza ta' mijiet ta' turisti li kienu qed iżuru l-palazz, il-Banda bdiet is-servizz taghha b'marċ minn deġin id-dahla prinċipali sa quddiem itar-ħeġ imponenti tal-Palazz, fejn hemm hekk esegwiewt programm mużikali taht id-direzzjoni tas-Surmast Direttur, Prof. Joseph Vella.

Servizz lehor xejn inqas dinjutz kien

dak li sar l-għada, il-Ġimgħa 6 ta' Settembru fi Praga. Hawnehki il-Banda keliha l-privileġġ li tidda ddoqqu minn Wenceslas Square, u permezz ta' marċ brijuzi Maltin, tgħaddi mit-toroq ewlenin li jwasslu saċ-ċentru storik tal-belt: Old Town Square. Propju għad-dell ta' l-Arloġġ Astronomiku li jżelġin din il-pjazza artistika, il-Banda daqet id-tieni programm taghha quddiem attendenza mill-iktar numeruza ta' barranin.

Dejtem taht id-direzzjoni ta' Prof. Vella, il-banda paxxiet il-pubbliku preżenti bi-esekuzzjoni ta' uoġħlijiet klassiċi li harġu mill-pinna ta' Suppe', Ciapparra, Mascagni, Hammerstein & Rogers, u tas-Surmast Vella nfnisu. Silta partikulari li tgħawdit muħ fit mill-pubbliku preżenti kienet *Carnegie de Venice*, ta' A.J. Arban (arranġament ta' Lawrence Borg) li fha ż-żgħazħuq solista George Camilleri iddistingwa ruħu fuq l-Euphonium. Verament kienu jimmeritawh l-applawsi li rċieva fi tmiem din is-silta.

Grupp sabih ta' paritarji u ammiraturi

tas-Socjeta' akkumpanja l-Banda f'din il-mawra li saret permezz ta' titjira chartered tal-linja nazzjonali ta' l-Ajru, Air Malta. B'kollox il-grupp kien għodd 129 persuna, fosthom is-Sur Paul Galea, Sindku tal-Belt Victoria u l-klarinettista Marcel Farrugia, atwalment l-iktar bandist anżjan fil-Banda. Interessanti wiehed jirrimarka li s-Sur Farrugia huwa l-uniku bandist tas-Socjeta' li akkumpanja l-Banda fil-mawriet kollha taghha barra minn Malta, fosthom Roma, Firenze, Catania, Palermo, Venezia, Salerno, Como, Canicattini Bagni, Lugano, Adenau, Eupem u Ontario.

Matul din il-mawra l-grupp ittiehed fuq żewġ harġiet kulturati fil-bliet ta' Dresen (Germanja) u Kladno (Repubblika Ċeka). Giewwa Kladno l-grupp ingħata pranzu mis-Sindku tal-lokal f'restaurant tipiku Ċek, fejn il-Banda La Stella taht ukoll is-sehem taghha, f'leġa ta' kant, żfin u mużika tradizzjonali.

Kemm fi Kladno kif ukoll fi Praga l-President tas-Socjeta', Dr. Joseph Ellis, u s-Sindku tal-Belt Victoria, is-Sur Paul Galea, biddu rigali mas-Sindki u l-awtoritajiet tal-post.

Ta' min ifakkar li l-ewwel żjara tal-Banda La Stella barra minn Malta kienet f'Catania f'Settembru 1947. B'kemmorazzjoni ta' din iż-żjara l-Banda La Stella harġet CD ta' marċi Maltin, bi-l-isem "Cinkwantenarju".

Sr. Josepha Gauci, Soru Franġiskani tal-Qalb ta' Ġesu', Jew ahjar kif nafuhom ahna "ta' l-Istilla" u membri wkoll tal-Parrocċa taghna qed tiewtaq xoħol missjunarju giewwa l-Ethiopia. Wara li dan is-saif kienet fostna u tantna messaġġ qasir waqt il-Quddiesa tal-Hadd, issa għoġġobha tibagħitlha messaġġ tal-Milied għal-qarrejja kollha ta' din ir-Rivista.

Messaġġ tal-Milied mill-Ethiopia:

F'dawn il-ġranet ta' ferh, insellmilkom il-koll mill-Ethiopia.

Il-Milied hawnhekk jiġi celebrat fis-7 ta' Jannar, muħ bhalkom fil-25 ta' Dicembru, għalhekk ahna hawnhekk inssegwu Kalendariju differenti minn tagħhom. Pero' xorta wahda niftakru fil-ġrajjia mportanti ta' meta Ġesu' tiewled għalina. Fil-Knisja jagħmlu l-Presempju wkoll, imdawwar b'ħafna xemgħa u dawl. Iżda dak li jolqotni hu li l-persunaġġi li s-soltu tarahom fil-Grotta ta' Bethlem, hawnhekk tarahom madwarek koll jum b'mod haj u veru. Fil-triq tara nisa f'qar iġorru wara darhom it-trabi magħlubin tagħhom. tara rġiel isuqu l-hmir b'xi tagħbija tiben; il-għelieq tara nies foqra jagħdmu l-art niexxa, tfaġ jittabu kull fejn thares u timxi għal-loqma hobz ta' kuljum.....

Insomma dawn huma ftit mix-xeni ta' kuljum li jfakkruni b'mod l-aktar haj f'dik il-ġrajjia li sehhet elfejn sena li fir-rahaf f'qir u umil ta' Bethlem.

Iva, għeżiż qarrejja, il-Milied hu verament haj hawnhekk f'din l-art tal-Missjoni. Ahna minn naha taghna nippruvaw mill-ahjar li nistgħu biex ngħinu li dawk fil-bżonn. Ġesu' ġie fid-dinja biex ikun is-Salvatur taghna, biex jerta l-batut u l-ill-fqir. Ahna wkoll nippruvaw INMOBBU L-IMHABBA fit-tfal foqra li jiġu għandna biex ngħalmuħom, nittilgħu u hom, inlibbsuħom u nieħdu hslieħom. Dak Ġesu' li tiewled f'Bethlem hu l-istess Ġesu' li huwa f'qir u batut u nieqes mill-imħabba.

Niftakru f'ihom f'dawn il-ġranet tal-Milied, meta f'Malta, it-tfal Maltin u Għawdxin jkunu jgħumu fil-gugarelli, ikel, libies, eċċ.,

hawnhekk, il-art ta' l-Ethiopia hawn ftal li qed ibatu l-ġuħ, l-għatħ, nuqgas ta' libies, kura, eċċ. Faddlu u haġa għal dawn it-tfal u Ġesu' żgur li jħallaskom bil grazzi kbar. Dak kolu li intom tagħmlu ma' l-iċken minn hutkom tkunu qegħdin tagħmluħ ma' ġesu' tress.

Nixtieqilkom il-koll Milied Qaddis u Hieni, mimi b'dak kolu li tixtieq qalbkom. Itobu għalina l-Missjunarji u ahna nwegħdukom li niftakru fikom fit-talb u fis-agrifizzjoni taghna.

Sliem u ġid fil-Mulej il-kulħadd.

Sr. Josepha Gauci

Sr. Josepha mat-fal tal-Missjoni

IMFAKKRA IL-50 SENA MILL-EWWEL MAWRA TAL-BANDA CITTADINA LA STELLA BARRA MINN MALTA

Wiehed mill-isbah avvenimenti fl-istorja glorjuza tal-Banda La Stella kienet iż-żjara li l-Banda ghamlet f'Catania f'Settembru 1947. Minbarra li fiha nniġġis din kienet diġa haġa straordinarja, l-okkażjoni deheret ferm ikbar f'għajnejn il-mijiet ta' partitarji, ammiraturi u hbieb tas-Socjeta' Filarmonika peress li din kienet l-ewwel darba li banda minn Għawdex thalli xtut artna sabiex tohroġ iddoqq f'art barranija.

Dan l-avveniment singolari ġie mfakkar bi Programm Mużikali li sar fi Piazza Indipendenza, fil-belt Victoria, nhar il-Madd 28 ta' Settembru li għadda taht il-harsien distint ta' li Speaker tal-Kamra tar-Rappreżentanti, l-Onor. Myriam Spiteri Debono. Il-banda daqqet xoghlijiet ta' Mascagni, Suppe', Ciappara, Vella, Rogers & Hammerstein, Delle Cese u Urban. Il-Banda kienet taht id-direzzjoni tas-Surmast Direttur tagħha, Prof. Joseph Vella.

Matul il-programm sar diskors commemorattiv mis-Sur Gorġ Borg, Vici President tas-Socjeta' La Stella u għotja ta' rigali lil dstat-il bandist anzjan, ilum irtirati, li 50 sena ilu

Mons. E. Mercieca jidher ibierek il-lapida commemorattiva mal-faċċatatal-Każin.

akkompanjaw lill-Banda fil-mawra tagħha f'Catania u daqqew fil-programm mużikali li sar f'Villa Bellini fit-13 ta' Settembru 1947. Il-preżentazzjoni tar-rigali saret minn Dr.

Joseph Ellis, President tas-Socjeta'. Tifkiriet oħra speċjali ngħataw lill-Prpf. Joseph Vella li mtul is-snin li ilu fid-direzzjoni tal-Banda, idderieġa għaxra mis-sittax-il programm mużikali li l-Banda tat barra minn Malta, u lill-klarinettesta veteran Marcell Farrugia, l-uniku bandist tas-Socjeta' li akkompanja l-Banda fil-mawriet kollha tagħha li ghamlet mill-1947 'l hawn.

Ċerimonja xejn inqas sinifikattiva saret iktar tard meta mal-faċċata tal-Każin, fi Triq ir-Repubblika, li Speaker tal-Parlament, l-Onor. Myriam Spiteri Debono, kideft lapida li tfakkar din il-granja glorjuza. F'kelmejn li ghamlet qabel il-kofif tal-lapida, l-Onor. Spiteri Debono tat għieh lis-socjetajiet filarmonici ta' dawn il-gzejjer li fl-inizjattiva kontinwa tagħom qieghdin kull ma jmur itejbu l-livell soċjali, kulturali u edukattiv tal-poplu tagħna. Is-Soc. Filar. La Stella jirriqlha kliem ta' tifhir f'dan ir-rigward, ikkumtant Madame Speaker, l-iktar meta wiehed iqis il-kontribut siewi li qed taghti fil-qasam operistiku ta' pajjiżna permezz tat-Teatru Astra, li huwa mwaqqaf f'hdanha.

Il-lapida ġiet imberka minn Mons Emm. Mercieca, Arcipriet Emeritus. Is-serata għalqet bid-daqq ta' l-innu "La Stella" u wara sar riċeviment fis-Sala Gius. Giardini Vella, li għalih kienu mistiedna għadd ta' personalitajiet distinti. ■

ZEWG OPRI GRANDJUZI GHALL-1998 FIT-TEATRU ASTRA RIGOLETTO u AIDA

L-attivita' operistika fit-Teatru Astra bla dubju ta' xejn ser tisraq ix-xena tal-kalendarju kulturali tat-teatru għasena li gejja. Il-Management tat-Teatru għadu kemm wasal fi ftehim biex fl-1998 isiru rappreżentazzjonijiet ta' tnejn mill-aktar opri rinomati mad-dinja kollha: RIGOLETTO u AIDA.

Hija x-xewqa tal-Management tat-Teatru Astra li fl-esekuzzjoni ta' dawn iż-żewġ produzzjonijiet operistiki kbar jinżamm il-livell għoli li ntlahaq fl-aħhar opra li t-Teatru Astra tella f'Mejju li għadda: Macbeth ta' Giuseppe Verdi. Għal dan il-ghan ser jerġghu jġiebu f'pajjiżana kantanti lirici ta' fama internazzjonali, li atwalment qed jagħtu servizz regolari fil-Metropolitan Opera House ta' New York, sabiex jinterpretaw il-partijiet ewlenin taż-żewġ opri.

RIGOLETTO ser isir nhar is-sibt 28 ta' Marzu 1998 filwaqt li l-AIDA ser isir is-Sibt 31 ta' Ottubru 1998.

Ta' min jinnota li l-1998 hija sena mill-iktar sinifikattiva għat-Teatru Astra: matulha ser jġi mfakkar it-30 Anniversarju mill-fuh uffiċjali ta' dan it-Teatru, u l-20 Anniversarju minn meta ġiet ipprezentata għall-ewwel darba l-opra lirika f'dan it-Teatru.

Miledfest
★ FIT-TEATRU ASTRA

Nhar Is-Sibt 27 ta' Dicembru 1997
★ fis-7.00pm ★
SERATA DIVERTENTI ★
ORGANIZZATA
MILL-GHAQDA ŻGHAŻAGH LA STELLA